

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Videokonverentsid](#) > [Tõendite Kogumine Videokonverentsi Vahendusel](#) Austria

Tõendite kogumine videokonverentsi vahendusel

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

Kõigis justiitsministeeriumile kuuluvates videokonverentsiseadmetega varustatud ruumides on üks töötaja, kes vastutab videokonverentsiseadmete toimimise eest. See isik oskab videokonverentsiseadmeid kasutada ja teha väiksemaid seadistusi. Kõik videokonverentsiseadmed on ühendatud föderaalse justiitsministeeriumi (*Bundesministerium für Justiz – BMJ*) IT-osakonnas asuva keskseadmega. Selle kaudu saavad IT-administraatorid peenhäälestada kõiki Austrias asuvaid videokonverentsisüsteeme.

1 Kas tõendeid on võimalik koguda videokonverentsi teel kas taotleva liikmesriigi kohtu osalemisel või otse asjaomase liikmesriigi kohtu poolt? Kui jah, siis milliseid liikmesriigi menetlusi ja õigusakte kohaldatakse?

Tõendite kogumine videokonverentsi teel on Austrias mõlemal viisil võimalik ja lubatud. Austria tsiviilkohtumenetlusõigust reguleerib hagimenetlustes tsiviilkohtumenetluse seadustik (*Zivilprozessordnung – ZPO*) ja hagita menetlustes hagita menetluste seadus (*Außerstreitgesetz – AußStrG*). Tõendite kogumist käsitlevad teatavad ZPO sätted (§-d 266–389) ja AußStrG sätted (§-d 16, 20 ja 31–35, osalise viitega ZPO-le), aga ka konkreetseid menetlusliike reguleerivad üksikud AußStrG sätted, nagu paragrahv 85, mis käsitleb koostöökohustust isadusega seotud menetluses. Asjaomaseid riiklikke menetlusi ja õigusnorme kirjeldatakse üksikasjalikult järgmistele küsimustele antud vastustes ja teabelehes „[Tõendite kogumine – Austria](#)“.

2 Kas on piiranguid isikute ringi suhtes, keda võib videokonverentsi teel küsitleda – näiteks, kas videokonverentsi teel võib küsitleda vaid tunnistajaid või ka eksperte ja menetlusosalisi?

Vastavalt ZPO paragrahvile 277 (hagimenetlus) ja AußStrG paragrahvile 35 tõlgendatuna koostoimes ZPO paragrahviga 277 (hagita menetlus) võib videokonverentsi kasutada tõendite kogumiseks ning seega ka poolte ja tunnistajate ülekuulamiseks ja ekspertidelt ütluste võtmiseks.

ZPO paragrahvi 132a (hagimenetlus) ja AußStrG paragrahvi 18 (hagita menetlus) kohaselt võib kohus teatavatel tingimustel korraldada ka videoistungi, mille puhul pooled, nende esindajad ja muud isikud, kes peaksid menetluses osalema, võivad istungil osalemiseks kasutada asjakohast kommunikatsioonitehnoloogiat, ilma et neil oleks vaja kohtus füüsiliselt kohal viibida. Sellistel istungitel piirub tõendite kogumine vannutatud ekspertide arvamuste esitamisega. Vaid ettevalmistaval või esimesel kohtuistungil võivad pooled – ja hagimenetluse puhul ZPO paragrahvi 258 lõike 2 alusel teavitatud isikud – ka olla ära kuulatud.

3 Kas on piiranguid tõendite liikide suhtes, mida võib videokonverentsi teel

koguda?

Vastavalt ZPO paragrahvile 277 (hagimenetlus) ja AußStrG paragrahvile 35 tõlgendatuna koostoimes ZPO paragrahviga 277 (hagita menetlus) võib videokonverentsi kasutada tõendite kogumiseks. Siiski võivad selle välistada faktilised takistused, näiteks kui tõendite kogumisel tuleb kasutada dokumente või visuaalset vaatlust.

Tõendite kogumisega seotud piirangute kohta kohtuistungil ZPO paragrahvi 132a (hagimenetlus) ja AußStrG paragrahvi 18 (hagita menetlus) alusel vt 2. küsimus.

4 Kas on piiranguid koha suhtes, kus tuleks isikut videokonverentsi teel küsitleda – st kas küsitlemine peab toimuma kohtus?

Iga isiku võib kutsuda esimese astme kohtusse, kus teda võib videokonverentsi teel küsitleda. Kõik Austria kohtud, prokuratuurid ja vanglad on varustatud vähemalt ühe videokonverentsisüsteemiga.

5 Kas videokonverentsi teel peetavaid kohtuistungeid tohib salvestada?

Tsiviilasjades puuduvad Austria õiguses üldised andmekaitsetsätted videokonverentsi teel toimuva ülekuulamise salvestamise kohta. Seetõttu on salvestamiseks vajalik kõigi videokonverentsil osalevate isikute nõusolek. See kehtib tõendite kaudse kogumise kohta, mis tuleb vastavalt nõukogu määruse (EL) 2020/1783 (mis käsitleb liikmesriikide kohtute vahelist koostööd tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusajades) (edaspidi „määrus“) artikli 12 lõikele 2 läbi viia vastavalt taotluse saanud liikmesriigi õigusele.

Tõendite vahetu kogumise taotlus tuleb seevastu esitada vastavalt taotleva liikmesriigi õigusele (määruse artikli 19 lõige 8). Kui nende õigusaktidega on ette nähtud videokonverentside salvestamine ilma asjaomaste isikute nõusolekuta, on see Austria seisukohast vastuvõetav.

Põhimõtteliselt võib videokonverentsi teel toimuvaid ülekuulamisi salvestada kõikides videokonverentsisüsteemides. Kohtades, kus kohtuistungeid üldiselt salvestatakse (seda tehakse paljudes kriminaalkohtutes), võib videokonverentsi teel toimuva ülekuulamise salvestamiseks kasutada olemasolevaid tehnilisi vahendeid. Ülekuulamise võib salvestada kõigis muudes kohtades; selleks tuleb lihtsalt paigaldada vajalik andmekandja.

6 Mis keeles peab kohtuistung toimuma: a) kui taotlus esitatakse tõendite kogumise määruse artiklite 12–14 kohaselt ning b) kui toimub tõendite vahetu kogumine tõendite kogumise määruse artiklite 19–21 kohaselt?

a) Määruse artikli 12 lõike 2 alusel kogutakse tõendeid vastavalt taotluse saanud liikmesriigi õigusaktidele. Seetõttu peab ülekuulamine toimuma saksa keeles (mõnes Austria kohtus on lubatud kasutada ka horvaadi, sloveeni või ungari keelt). Taotlev kohus võib nõuda, et tõendite kogumise taotluse rahuldamiseks kohaldatavas erimenetluses kasutatakse taotleva kohtu ametlikku keelt (või muud keelt). Taotluse saanud kohus võib aga jätta selle nõude täitmata, näiteks kui seda ei ole võimalik täita suurte praktiliste raskuste tõttu (määruse artikli 12 lõige 3).

b) Määruse artikli 19 lõike 8 alusel peab taotlev kohus tõendeid vahetult koguma vastavalt oma liikmesriigi õigusele ja seega selles õiguses lubatud ametlikus keeles. Taotluse saanud liikmesriigina on Austria aga artikli 19 lõike 4 kohaselt õigus nõuda tõendite kogumise tingimusena enda keele kasutamist.

7 Kui vajatakse tõlke, siis kes vastutab nende leidmise eest ja kus peaks olema tõlkide asukoht, a) kui taotlus esitatakse tõendite kogumise määruse artiklite 12–14 kohaselt ning b) kui toimub tõendite vahetu kogumine tõendite kogumise määruse artiklite 19–21 kohaselt?

Tõendite kaudse kogumise korral vastutab suulise tõlke tagamise eest eelkõige taotluse saanud kohus

olenemata kulude tasumisest vastavalt määruse artikli 22 lõikele 2. Asjaga seotud kohtud peavad sellegipoolest tegema konstruktiivset koostööd (nii siin kui ka muudes valdkondades).

Tõendite vahetu kogumise korral vastutab määruse artikli 20 kohaselt suulise tõlke tagamise eest eelkõige taotlej kohus. Seejuures on taotluse saanud liikmesriigil artikli 20 lõike 2 kohaselt kohustus anda abi.

Otsus selle kohta, mis riigist tõlgid kutsutakse ja kuhu, tuleb teha vastavalt konkreetsetele asjaoludele.

8 Millist menetlust kohaldatakse kohtuistungi korraldamiseks ja isiku teavitamiseks ülekuulamise aja ja koha kohta, a) kui taotlus esitatakse tõendite kogumise määruse artiklite 12–14 kohaselt ning b) kui toimub tõendite vahetu kogumine tõendite kogumise määruse artiklite 19–21 kohaselt? Kui palju aega tuleks mõlema variandi korral kohtuistungi kuupäevast teavitamiseks ette näha, et isik saaks selle toimumisest piisavalt vara teada?

Austrias kutsutakse ülekuulatatav isik videokonverentsi teel toimuvale ülekuulamisele samal viisil ja sama pika etteteatamistähtajaga nagu siis, kui ta kutsutaks kohtuasja menetlevasse kohtusse.

9 Millised on videokonverentsi kasutamise kulud ja kuidas need tasutakse?

Videokonverentsi korraldamisel internetiprotokoll (IP) kaudu on kõne tasuta. Videokonverentsi korraldamisel ISDNi kaudu maksavad osalejad tasu sarnaselt telefonikõnega. Nende tasude suurus on erinev ja oleneb kohast, kuhu helistatakse.

10 Kuidas tagatakse, et otse taotleva kohtu poolt ülekuulatatavat isikut teavitatakse sellest, et ütluste andmine on vabatahtlik?

See kohustus on eelkõige taotlejal kohtul, kelle suhtes kehtib määruse artikli 19 lõige 2 ja kes enamasti kutsub ise asjaomased isikud videokonverentsil osalema. Kui Austria keskasutus või mõni Austria kohus märkab, et määruse artikli 19 lõiget 2 võib olla tõendite vahetu kogumise ettevalmistamise või läbiviimise käigus rikutud, peab keskasutus või kohus koostöös taotleva kohtuga tagama selle sätte asjakohase täitmise. Austria kohtutöötajad on saanud määruse (EL) 2020/1783 kohaldamise väljaõppe ja neil on ka justiitsministeeriumi siseveebi kaudu juurdepääs Euroopa juhendile videokonverentside pidamiseks piiriüleste menetluste korral.

11 Millist menetlust kasutatakse ülekuulatatava isiku isikusamasuse kontrollimiseks?

Isiku isikusamasust kontrollitakse fotoga dokumendi alusel. Isikusamasust kontrollitakse ka ülekuulamisel (ZPO § 340 lõige 1).

12 Milliseid nõudeid kohaldatakse vande andmise suhtes ja millist teavet vajab taotlej kohus, kui tõendite kogumise määruse artiklite 19–21 kohase tõendite vahetu kogumise raames nõutakse vande andmist?

Vande andmise suhtes kohaldatakse poolte puhul ZPO paragrahve 377 ja 379 ning tunnistajate puhul ZPO paragrahve 336–338.

Vande on kohustatud andma nii pooled kui ka tunnistajad. Pooli ei saa seaduse järgi sundida vannet andma, kuid tunnistajatele võib määrata karistuse, kui nad keelduvad vande andmisest õigusvastaselt (ZPO paragrahvid 325 ja 326; karistused on samad mis tunnistuste andmisest keeldumise korral, st trahv või kuni kuuenädalane vabadusekaotus).

Karistusseadustiku (*Strafgesetzbuch* – StGB) paragrahvi 288 lõike 2 kohaselt on valeütluste andmine või kinnitamine vande all või asjaomastes õigusaktides sätestatud vande muul viisil valesti andmine karistatav kuue kuu kuni viie aasta pikkuse vabadusekaotusega.

Kui valeütluse annab menetluspool, kes ei ole vannet andnud, ei loeta seda süüteoks. Seevastu tunnistajale, kes ei ole vannet andnud ja annab valeütlusi, võib määrata kuni kolmeaastase vabadusekaotuse (StGB paragrahvi 288 lõige 1).

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku sissejuhatava seaduse (*Einführungsgesetz zur Zivilprozessordnung*) artikli XL kohaselt tuleb järgida 3. mai 1868. aasta seaduse (*Reichsgesetzblatt* (RGI) nr 33) sätteid, milles on esitatud vande sõnastus ja muud vorminõuded (vt <http://alex.onb.ac.at/cgi-content/alex?aid=rgb&datum=18680004&seite=00000067>).

ZPO paragrahvi 336 lõike 1 ja paragrahvi 377 lõike 1 kohaselt ei saa isik, kes on varem süüdi mõistetud valeütluste andmises või kes on alla 14-aastane või kellel on ebaküpsuse või vaimse puude tõttu ebapiisav arusaam vande olemusest ja tähendusest, vannet anda ja seetõttu ei saa teda vannutada.

Eespool nimetatud sätteid, mis käsitlevad vannutatud tunnistaja või menetluspoole ülekuulamist, ei saa kohaldada hagita menetluste seaduse alusel menetletavates asjades (AußStrG paragrahv 35).

13 Mida on tehtud selle tagamiseks, et videokonverentsi toimumise asukohas on kontaktisik, kellega taotleval kohus saab suhelda, ja et kohtuistungil päeval on kohal ka isik, kes seab videokonverentsi seadmed töökorda ja tegeleb võimalike tehniliste probleemidega?

Kõigis justiitsministeeriumile kuuluvates videokonverentsiseadmetega varustatud ruumides on üks töötaja, kes vastutab videokonverentsiseadmete toimimise eest. See isik oskab videokonverentsiseadmeid kasutada ja teha väiksemaid seadistusi. Kõik videokonverentsiseadmed on ühendatud föderaalse justiitsministeeriumi IT-osakonnas asuva keskseadmega. Selle kaudu saavad IT-administraatorid peenhäälestada kõiki Austrias asuvaid videokonverentsisüsteeme.

14 Millist lisateavet taotlevalt kohtult nõutakse?

Taotlevalt kohtult nõutakse järgmist teavet:

- IP-aadress ja/või ISDN-number koos suunakoodiga;
- taotlevas kohtus kaugjuhtimisseadmete tehniliste aspektide eest vastutava töötaja nimi, telefoninumber ja e-posti aadress.

Viimati uuendatud: 02/09/2025

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.